

тивними, що відповідають потребам сучасної дитини. Такий учитель сприятиме розвитку в учнів мовленнєвої культури, критичного мислення, любові до української мови та впевненості у власних мовних можливостях.

Перспективи подальших наукових пошуків убачаємо в обґрунтуванні педагогічних умов, які сприяють ефективній підготовці майбутніх учителів початкової школи до застосування інформаційно-комунікативних технологій на уроках української мови.

#### СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і голов. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпін': ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
2. Калюжка Н. С. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до використання інноваційних технологій. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. 2015. № 67. Том 1. С. 349-354.
3. Освітні технології: навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота та ін.; ред. О. М. Пехота. Київ: А.С.К., 2004. 256 с.
4. Підготовка майбутнього вчителя до впровадження педагогічних технологій: навч. посіб. / За ред. І. А. Зязюна, О. М. Пехоти. К.: Вид-во А.С.К., 2003. 240 с.
5. Педагогічний словник / за ред. М. Д. Ярмаченка. Київ: Педагогічна думка, 2001. 516 с.
6. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук. метод. посібн. Київ: А.С.К., 2004. 192 с.
7. Рибак І., Шахіна І. Інноваційні технології навчання на уроках української мови в початкових класах. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. 2022. № 52. С. 120-124. URL: <https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/5276>
8. Роєнко Л. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до впровадження інноваційних технологій на уроках рідної мови. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/4408/1/PIDGOTOVKA%20MA%20UC%20POC%20KL.pdf>

#### REFERENCES

1. Velykyi tлумachnyi slovnyk suchasnoyi ukrayins'koyi movy [Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language] / uklad. i holov. red. V. T. Busel. Kyiv; Irpin': VTF «Perun», 2005. 1728 s. [in Ukrainian]
2. Kalyuzhka, N. S. (2015). Pidhotovka maybutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv do vykorystannya innovatsiynykh tekhnolohiy [Preparation of future primary school teachers for the use of innovative technologies].

Zbirnyk naukovykh prats' «Pedahohichni nauky». № 67. Tom 1. S. 349-354. [in Ukrainian]

3. Osvitni tekhnolohiyi (2004) [Educational technologies]: navch.-metod. posib. / O. M. Pyekhota ta in.; red. O. M. Pyekhota. Kyiv: A.S.K. 256 s. [in Ukrainian]

4. Pidhotovka maybutn'oho vchytelya do vprovadzhennya pedahohichnykh tekhnolohiy (2003) [Preparing the future teacher for the implementation of pedagogical technologies]: navch. posib. / Za red. I. A. Zyazyuna, O. M. Pyekhoty. K.: Vyd-vo A.S.K. 240 s. [in Ukrainian]

5. Pedahohichnyy slovnyk (2001) [Pedagogical dictionary] / za red. M. D. Yarmachenka. Kyiv: Pedahohichna dumka. 516 s. [in Ukrainian]

6. Pometun, O. I., Pyrozhenko, L. V. (2004). Suchasnyy urok. Interaktyvni tekhnolohiyi navchannya [Modern lesson. Interactive learning technologies]: nauk. metod. posibn. Kyiv: A.S.K. 192 s. [in Ukrainian]

7. Rybak, I., Shakhina, I. (2022). Innovatsiyni tekhnolohiyi navchannya na urokakh ukrayins'koyi movy v pochatkovykh klasakh [Innovative teaching technologies in Ukrainian language lessons in primary grades]. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. № 52. S. 120-124. URL: <https://vspu.net/sit/index.php/sit/article/view/5276> [in Ukrainian]

8. Royenko, L. Pidhotovka maybutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv do vprovadzhennya innovatsiynykh tekhnolohiy na urokakh ridnoyi movy [Training future primary school teachers for the implementation of innovative technologies in native language lessons]. URL: <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/4408/1/PIDGOTOVKA%20MA%20UC%20POC%20KL.pdf> [in Ukrainian]

#### ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

**РОЄНКО Людмила** – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

**Наукові інтереси:** впровадження сучасних інноваційних технологій в освітній процес підготовки майбутніх учителів початкової школи.

#### INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

**ROIENKO Liudmyla** – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Professional Methods and Innovative Technologies in Primary School Department Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University.

**Scientific interests:** introduction of modern innovative technologies in the educational.

Стаття надійшла до редакції 18.10.2025 р.

Стаття прийнята до друку 25.10.2025 р.

УДК 793.3:796.01534

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-221-415-421

СПІНУЛ Ігор –

заслужений працівник культури України,  
доцент кафедри мистецтв

Центральноукраїнського державного  
університету імені Володимира Винниченка  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8851-2198>  
e-mail: spinuligor75@gmail.com

СПІНУЛ Олена –

заслужений працівник культури України,  
старший викладач кафедри мистецтв  
Центральноукраїнського державного університету  
імені Володимира Винниченка  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5647-9423>  
e-mail: spinuligor75@gmail.com

## ОСОБЛИВОСТІ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО РОБОТИ В ПАРІ ПРИ ВИВЧЕННІ ТАНЦІВ ЛАТИНОАМЕРИКАНСЬКОЇ ПРОГРАМИ В КЛУБАХ З ТАНЦЮВАЛЬНОГО СПОРТУ

У статті автори здійснюють аналіз методичних засад та специфіки імплементації індивідуального підходу в систему підготовки танцювальних пар, які спеціалізуються на латиноамериканській програмі в умовах спортивних клубів. Авторами акцентовано увагу на сучасних тенденціях розвитку танцювального спорту, що характеризуються підвищенням вимог до виконавської майстерності, яка передбачає не лише бездоганну технічну та фізичну підготовку, але й досягнення високого рівня психоемоційної когерентності, інтуїтивного взаєморозуміння та гармонійної синхронності партнерів.

Автори доводять, що ефективність тренувального процесу детермінується системним урахуванням унікальних характеристик спортсменів на чотирьох взаємопов'язаних рівнях. Антропометричний рівень передбачає адаптацію біомеханіки хореографічних елементів до конституційних особливостей танцюристів задля нівелювання фізичних диспропорцій та досягнення естетичної гармонії. Психологічний рівень спрямований на забезпечення сумісності темпераментів, розвиток емпатії та налагодження конструктивної комунікації, що є фундаментом стабільності дуету. Техніко-стильовий рівень орієнтований на органічний синтез індивідуальних виконавських манер у цілісний художній образ, де особливості кожного партнера взаємно доповнюють одна одну. Рольовий рівень фокусується на вдосконаленні невербальної взаємодії в системі ведення-слідування, трансформуючи її в динамічний діалог тіл.

Підсумовуючи, автори доводять, що персоніфікація навчально-тренувального процесу виступає необхідною передумовою для оптимізації взаємодії в парі. Такий підхід дозволяє максимально реалізувати творчий потенціал спортсменів, забезпечити їхній прогресивний розвиток та суттєво підвищити конкурентоспроможність дуету на національній і міжнародній спортивних аренах.

**Ключові слова:** спортивні бальні танці, латиноамериканська програма, індивідуальний підхід, танцювальна пара, навчально-тренувальний процес, партнерська взаємодія, психологічна сумісність, технічна майстерність.

SPINUL Ihor –

honored cultural worker of Ukraine, associate professor  
of the Department of Art of the  
Central Ukrainian Volodymyr Vinnichenko State University  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8851-2198>  
e-mail: spinuligor75@gmail.com

SPINUL Helen –

Honored Worker of Culture of Ukraine, Senior Lecturer  
of the Department of Art Education of the  
Central Ukrainian Volodymyr Vinnichenko State University  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5647-9423>  
e-mail: spinuligor75@gmail.com

## FEATURES OF AN INDIVIDUAL APPROACH TO COUPLE WORK WHEN LEARNING LATIN AMERICAN DANCE PROGRAM IN DANCE SPORT CLUBS

In the article, the authors analyze the methodological principles and specifics of implementing an individual approach in the training system for dance couples specializing in the Latin American program in sports clubs. The authors focus on modern trends in the development of dance sports, which are characterized by increased requirements for performing skills, which involves not only impeccable technical and physical training, but also achieving a high level of psycho-emotional coherence, intuitive mutual understanding and harmonious synchrony of partners.

The authors prove that the effectiveness of the training process is determined by the systematic consideration of the unique characteristics of athletes at four interconnected levels. The anthropometric level involves the adaptation of the biomechanics of choreographic elements to the constitutional features of the dancers in order to level out physical disproportions and achieve aesthetic harmony. The psychological level is aimed at ensuring the compatibility of temperaments, developing empathy and establishing constructive communication, which is the foundation of the stability of the duet. The technical and stylistic level is oriented towards the organic synthesis of individual performance manners into a holistic artistic image, where the characteristics of each partner mutually complement each other. The role level focuses on improving non-verbal interaction in the lead-follow system, transforming it into a dynamic dialogue of bodies. In conclusion, the authors prove that the personification of the training process is a necessary prerequisite for optimizing interaction in a pair. This approach allows for the maximum realization of the creative potential of athletes, ensuring their progressive development and significantly increasing the competitiveness of the duet in the national and international sports arenas.

**Key words:** sports ballroom dancing, Latin American program, individual approach, dance couple, educational and training process, partner interaction, psychological compatibility, technical skill.

**Постановка та обґрунтування актуальності проблеми.** Процес оволодіння танцями латиноамериканської програми в спеціалізованих клубах з танцювального спорту являє собою комплексний феномен, що характеризується надзвичайною багатогранністю та підвищеною інтенсивністю. Цей

шлях до майстерності вимагає від спортсменів не лише засвоєння складних технічних елементів, які включають специфічні кроки, повороти, фігури та підтримки, а також витончених хореографічних комбінацій, що є невід'ємною основою індивідуальної майстерності.

Окрім того, важливим є розвиток унікальної здатності до глибокої, синергійної та високо-ефективної взаємодії в танцювальній парі, яка виходить далеко за межі суто механічної синхронності рухів, зачіпаючи складні психоемоційні, когнітивні та комунікативні аспекти, що формують єдиний виконавський ансамбль.

Сучасний танцювальний спорт, що перебуває у стані постійної та безперервної еволюції, а також характеризується невинним зростанням конкуренції на міжнародній арені, де вимоги до учасників змагань постійно підвищуються, висуває до спортсменів високі та системні вимоги, які передбачають не тільки бездоганну індивідуальну майстерність кожного танцюриста, що включає досконалу техніку виконання, оптимальну фізичну підготовку, витривалість, координацію та артистизм. Вони також зосереджені на досягненні гармонійної синхронності, інтуїтивного взаєморозуміння та глибокої емоційної єдності між партнерами. Це означає формування не просто двох окремих виконавців, які рухаються поруч, а єдиного, цілісного, органічного й виразного організму на танцювальному паркеті, здатного передавати спільну ідею та емоцію.

Незважаючи на наявність перевірених й загальноприйнятих методик навчання, значна частина успіху та ефективності тренувань й змагань залежить від цілеспрямованого та систематичного використання індивідуального підходу. Цей підхід є обов'язковим, оскільки він має повною мірою враховувати унікальні фізичні дані (наприклад, гнучкість, сила, будова тіла), психологічні особливості (темперамент, мотивація, стійкість до стресів, вміння спілкуватися) та технічні навички (особливості запам'ятовування рухів, стиль, попередній досвід) кожного танцюриста.

Таким чином, зазначена проблема обумовлена нагальною, об'єктивною потребою в оптимізації, інноваційному вдосконаленні та персоніфікації навчально-тренувального процесу, що є безумовною запорукою досягнення не тільки максимально можливих спортивних результатів, що виражаються у перемогах, призових місцях та високих рейтингах, але й найвищої художньої виразності, артистизму та естетичної досконалості виконання, що є невід'ємною складовою спортивного бального танцю як синтетичного виду мистецтва.

**Аналіз останніх досліджень та публікацій.** Проблематика індивідуалізації та диференціації навчання в танцювальному спорті є одним із ключових аспектів сучасної спортивної науки, що системно та всебічно розглядається у численних працях провідних українських науковців.

Теоретико-методичні засади вивчення методичних аспектів підготовки спортсменів-танцюристів є предметом наукових розвідок І. Спінула та О. Спінул.

І. Когут розглядає психофізіологічні основи спортивного танцю, акцентуючи увагу на взаємодії центральної нервової системи та м'язової активності, а також на питаннях адаптації тренувальних програм з урахуванням індивідуальних реакцій організму спортсмена на навантаження.

М. Дутчак присвячує увагу розвитку координаційних здібностей у танцюристів, що є критично важливим для виконання складних фігур латиноамериканської програми.

О. Єршова аналізує питання формування виконавської майстерності та артистизму, розглядаючи їх не лише як результат технічної підготовки, але й як прояв емоційного інтелекту та психологічної готовності спортсменів до публічного виступу.

О. Бойко вивчає проблеми формування фізичних якостей, таких як сила, швидкість, витривалість, гнучкість, та їхній безпосередній вплив на техніку танцю, пропонуючи оптимальні режими фізичних навантажень для танцюристів.

Л. Гришук розглядає педагогічні умови ефективної підготовки танцювальних пар, включаючи питання мотивації, взаємодії тренера та спортсменів, а також створення сприятливого психологічного клімату в колективі.

Ю. Мельниченко досліджує та обґрунтовує методики спеціальної фізичної підготовки в танцювальному спорті, що спрямовані на розвиток специфічних якостей, необхідних для виконання елементів латиноамериканської програми тощо.

**Мета статті** – розглянути специфіку застосування індивідуального підходу в навчально-тренувальному процесі танцювальних пар (латиноамериканська програма) в умовах спортивних клубів.

**Виклад основного матеріалу дослідження.**

На думку О. Бойко, хореографічне мистецтво є одним із найдавніших та найвиразніших видів мистецтва, що використовує людське тіло як основний інструмент для вираження художніх образів, глибоких емоцій та наративів. Його значущість полягає у здатності передавати складні ідеї та почуття, не вдаючись до вербальних засобів, а оперуючи мовою тіла. Хореографічне мистецтво реалізується через складну систему пластичних рухів тіла, міміки, жестів та поз, які організовані в просторі та часі за допомогою ритму, темпу, динаміки та композиційних принципів [1, с. 17].

Хореографія, як універсальна мова, охоплює надзвичайно широкий спектр стилів та напрямків – від класичного балету з його академічною строгістю до сучасних авангардних форм, що постійно експериментують з рухом та формою. У цьому розмаїтті особливе місце посідають спортивні бальні танці, які стали самостійним та вагомим феноменом сучасної культури та спорту.

Як вказує О. Єршова, спортивні бальні танці є унікальним симбіозом мистецтва та спорту, що органічно поєднують естетику танцю з жорсткими вимогами спортивних змагань та чітким регламентом. Вони виникли на основі соціальних бальних танців, що розвивалися в європейському суспільстві протягом століть, але з часом набули змагального характеру, інтегруючи елементи атлетизму, технічної досконалості та артистизму [5, с. 120].

Це парні танці, які виконуються на спеціально організованих турнірах та чемпіонатах, де майстерність оцінюється за строго визначеними критеріями. Сучасні спортивні бальні танці поді-

ляються на дві основні програми: європейську, відому як стандарт (включає віденський вальс, повільний вальс, танго, фокстрот, квікстеп, які характеризуються елегантністю, плавністю та закритими позиціями) та латиноамериканську [5, с. 121].

Як вказують І. та О. Спінулі, латиноамериканська програма є вершиною динамічності, пристрасності та технічної складності в спортивних бальних танцях. Її виникнення та розвиток пов'язані з асиміляцією та адаптацією традиційних танців Латинської Америки та Африки до європейських бальних стандартів, що відбувалося переважно протягом XX століття. Це призвело до формування унікального стилю, що поєднує енергію, експресію та яскраво виражену емоційність з чіткою структурою та технічними вимогами [8, с. 130]. До цієї програми входять п'ять канонічних танців:

Самба – енергійний та ритмічний бразильський танець, що характеризується особливим рухом стегон («баунс») та яскравою динамікою.

Ча-ча-ча – грайливий та кокетливий кубинський танець, відомий своєю характерною «ча-ча-ча» кроком та синкопованим ритмом.

Румба – чуттєвий та повільний кубинський танець, що символізує історію кохання й пристрасності, відрізняється плавністю й виразністю рухів.

Пасодобль – величний та драматичний іспанський танець, що імітує ходу тореадора на кориді й характеризується гордою поставою та різкими, сильними рухами.

Джайв – запальний та швидкий американський свінговий танець, сповнений енергії, стрибків та акробатичних елементів [8].

Кожен з цих танців має свою унікальну ритмічну структуру, характерний стиль рухів, неповторне емоційне забарвлення, специфічну музичальність та високі технічні вимоги. Це вимагає від танцюристів не тільки глибокого теоретичного розуміння історичного та культурного контексту кожного танцю, але й бездоганного практичного володіння кожним елементом програми, що є ключовим для досягнення змагальної майстерності та високої артистичності.

За І. Когут, індивідуальний підхід у педагогіці, зокрема в контексті спортивного тренування та мистецької освіти, являє собою не просто методичний прийом, а фундаментальний принцип навчання, що полягає в максимально можливому врахуванні унікальних, притаманних лише конкретній особі, особливостей кожного окремого учня [6, с. 28].

Генеza цього підходу сягає своїм корінням у праці класиків педагогіки, таких як Я. А. Коменський, Й. Г. Песталотці, К. Ушинський, які вже тоді підкреслювали необхідність індивідуалізації навчання для досягнення його максимальної ефективності [6].

У XX столітті ідеї індивідуального підходу набули нового осмислення та розвитку в контексті гуманістичної педагогіки та психології, що розглядають особистість як унікальну та самоцінну.

Ці унікальні особливості охоплюють надзвичайно широкий спектр характеристик, які взає-

мопов'язані та динамічно розвиваються. До них належать вроджені та набуті здібності, що варіюються від природних фізичних даних, таких як координація, гнучкість та музичальність, до набутих навичок та інтелектуальних можливостей. Також сюди входить індивідуальний темп навчання, оскільки кожен учень засвоює матеріал з різною швидкістю, вимагаючи відповідного регулювання інтенсивності та обсягу завдань [6].

Психологічні характеристики є ще одним важливим аспектом, адже вони охоплюють тип темпераменту (сангвінік, холерик, флегматик, меланхолік), когнітивні стилі (візуальний, аудіальний, кінестетичний), рівень емоційної стійкості, схильність до ризику, рівень самооцінки, а також особливості пам'яті та уваги. Не менш значущим є рівень мотивації, що формується внутрішніми й зовнішніми спонукальними чинниками, які визначають прагнення до досягнень, наполегливість та зацікавленість у навчанні. Важливо враховувати попередній досвід та цілі, що включають наявні знання, навички та уявлення, а також індивідуальні прагнення й амбіції танцюриста [2, с. 203].

Метою індивідуального підходу є не просто поверхнева адаптація навчального матеріалу до середнього рівня групи, а цілеспрямоване створення таких оптимальних умов, які б сприяли максимально ефективному та повноцінному розвитку потенціалу кожного танцюриста. Це означає не лише диференціацію завдань, а й персоналізацію методів викладання, форм контролю та зворотного зв'язку, що дозволяє вибудувати максимально ефективну траєкторію розвитку.

На думку О. Єршової, у контексті хореографії загалом, та в спортивних бальних танцях зокрема, значення індивідуального підходу набуває особливої значущості. Хореографія, як мистецтво руху, вимагає надзвичайної чутливості до фізичних даних та психологічного стану виконавця. На відміну від уніфікованих підходів, що можуть бути ефективними у масовому навчанні, індивідуальний підхід дозволяє оптимізувати фізичну підготовку, враховуючи особливості будови тіла, гнучкості, сили та витривалості кожного танцюриста, розробляючи персоналізовані комплекси вправ для корекції недоліків та посилення сильних сторін. Він також сприяє розвитку технічної майстерності, адаптуючи складність рухів та їхню деталізацію до рівня засвоєння, що дозволяє уникнути травм та перевантажень, а також прискорити прогрес. Крім того, індивідуальний підхід допомагає формувати артистизм та емоційну виразність, допомагаючи танцюристу розкривати свій внутрішній світ, індивідуальний стиль та емоції через рух, враховуючи його психологічні особливості та темперамент. Не менш важливим є стимулювання мотивації, підтримка інтересу до навчання шляхом адаптації завдань до особистих цілей та амбіцій, що є критично важливим у тривалому та виснажливому тренувальному процесі [5, с. 121].

У контексті спортивних бальних танців індивідуальний підхід є подвійно важливим, адже тут мова йде про роботу в парі, що означає не просто адаптацію загальних тренувальних методів та завдань до потреб кожного партнера окремо, а й

їхню глибоку модифікацію відповідно до унікальних потреб, сильних сторін та зон розвитку кожного партнера, а також до динаміки їхньої взаємодії. Це передбачає формування не тільки індивідуальної техніки, а й налагодження комунікації, взаєморозуміння та довіри між партнерами, що є основою для створення злагодженого, естетично досконалого та конкурентоспроможного танцювального дуету. Без урахування цих аспектів, потенціал окремих танцюристів може бути не реалізований повною мірою, а ефективність роботи в парі значно знижена, що негативно позначиться на спортивних результатах та художній виразності [9, с. 120].

Ефективна робота в парі є складним та багатошаровим процесом взаємодії двох танцюристів, що виходить далеко за рамки суто механічної синхронізації рухів. Вона вимагає не тільки фізичної злагодженості та координації, а й глибокого емоційного зв'язку, інтуїтивного взаєморозуміння, абсолютної довіри та виняткової здатності до постійної адаптації один до одного в умовах динамічної зміни музики, простору та емоційного стану під час виступу. Гармонійна та стабільна робота в парі є абсолютною запорукою успіху, як на інтенсивних тренуваннях, так і на відповідальних змаганнях у спортивних бальних танцях, де найменша розсинхронізація може вплинути на оцінку суддів [9].

Клуби з танцювального спорту є спеціалізованими освітніми та спортивними організаціями, які відіграють ключову роль у системній підготовці спортсменів-танцюристів [3, с. 28]. Специфіка цих закладів полягає в цілеспрямованому фокусі на змагальній діяльності, що вимагає розробки унікальних навчальних програм. Вони надають комплексні освітні та тренувальні послуги, що включають не лише хореографічну та фізичну підготовку, а й психологічну підтримку. Клуби розробляють індивідуальні та групові програми підготовки, адаптовані до віку, рівня майстерності та цілей спортсменів. Важливою функцією є організація участі вихованців у національних та міжнародних змаганнях, що передбачає логістичну та методичну підтримку. Крім того, означені клуби активно сприяють розвитку танцювального спорту як виду мистецтва та спорту в цілому, популяризуючи його та залучаючи нові таланти [3].

Вивчення та постановка латиноамериканської програми в клубах з танцювального спорту має свої особливості. Цей процес вимагає від тренерів глибокого знання не лише технічних аспектів кожного з п'яти танців (самба, ча-ча-ча, румба, пасодобль, джайв), а й їхньої музичної, культурної та емоційної специфіки.

Як зазначають І. та О. Спінули, постановка хореографічних комбінацій для латиноамериканської програми є творчим актом, що поєднує індивідуальний стиль пари з канонічними вимогами. Вона повинна підкреслювати сильні сторони кожного партнера та мінімізувати їхні слабкості, створюючи цілісний та виразний образ на паркеті й цей процес супроводжується постійним аналізом

та корекцією, спрямованими на досягнення максимальної гармонії та синхронності [8, с. 130].

Особливості індивідуального підходу до роботи в парі в латиноамериканській програмі є багатомірними та проявляються на кількох взаємопов'язаних рівнях, які вимагають системного врахування та постійної уваги з боку тренера.

Як вказує Ю. Мельниченко, на першому рівні відбувається всебічне врахування індивідуальних фізичних даних кожного партнера. Цей аспект є фундаментом для формування технічної майстерності та запобігання травматизму. До фізичних даних відносяться рівень гнучкості, що впливає на амплітуду та естетику рухів; статична та динамічна сила м'язів, необхідна для виконання складних фігур, підтримки та контролю тіла; координаційні здібності, у тому числі відчуття балансу, простору та ритму, що є критично важливим для взаємодії в парі; витривалість, що дозволяє зберігати високий темп та якість виконання протягом усієї програми; швидкість реакції, яка забезпечує миттєву адаптацію до змін у музиці або рухах партнера. Також важливі антропометричні особливості, такі як зріст, пропорції тіла, довжина кінцівок, які впливають на естетику та техніку виконання певних елементів. Тренер повинен не просто оцінити ці параметри за допомогою діагностичних тестів, а й динамічно адаптувати тренувальні навантаження, складність технічних елементів та специфічні вимоги до кожного партнера. Метою є не лише усунення слабких сторін та корекція недоліків, але й максимальний розвиток та підкреслення сильних, унікальних фізичних якостей кожного танцюриста, інтегруючи їх у загальний малюнок танцювального образу та підвищуючи їхню конкурентоспроможність [7, с. 121].

На другому рівні критично важливим є психологічний аспект взаємодії в парі. Танцювальна пара – це не лише фізичний, а й психологічний механізм, де емоції та особистісні якості відіграють ключову роль. Взаємодія в танцювальній парі, особливо в інтенсивній та емоційно насиченій латиноамериканській програмі, часто супроводжується значними емоційними викликами, стресами, пов'язаними зі змаганнями та потенційними конфліктами, що можуть виникати внаслідок психологічної несумісності, розбіжностей у мотивації або неправильного розподілу ролей [9].

Тому фундаментальним завданням є формування психологічної сумісності партнерів, що включає здатність до взаємної емпатії, поваги та терпимості. Необхідним є розвиток їхньої здатності до конструктивного вирішення конфліктних ситуацій, що передбачає ефективну комунікацію та пошук компромісів. Важливо зміцнювати взаємну підтримку, довіру та емпатію, що створює атмосферу безпеки та психологічного комфорту. Тренер має працювати з кожним партнером індивідуально, використовуючи методи психологічної діагностики для визначення їхніх психологічних типів (наприклад, за темпераментом, акцентуаціями характеру), рівня стресостійкості, особливостей мотивації, комунікативних навичок та емоційного інтелекту, що дозволяє

формувати не просто технічно підготовлений танцювальний колектив, а психологічно стійкий, гармонійний та ефективний дует, здатний долати труднощі та досягати спільних цілей [4].

На третьому рівні необхідно враховувати технічні та музичні особливості кожного танцюриста, який має свій унікальний стиль виконання, що формується під впливом індивідуальних фізичних даних, попереднього досвіду та особистих вподобань. Це проявляється в індивідуальній манері інтерпретації музики, що відображається у нюансах ритміки, акцентуації та динаміки рухів, а також в особистісних особливостях володіння тілом, що формувалися протягом попереднього досвіду та тренувань [4]. Завдання індивідуального підходу полягає не в уніфікації рухів, що може призвести до втрати індивідуальності та творчої складової, а в тонкій інтеграції цих індивідуальних особливостей в єдиний, гармонійний та виразний дует. При цьому важливо зберігати та підкреслювати автентичність та унікальність кожного партнера. Наприклад, один партнер може демонструвати надзвичайне відчуття ритму та музичальності, вміння точно передавати характер мелодії, тоді як інший – винятково велику амплітуду та експресію рухів, що надає танцю додаткової візуальної сили. Тренер повинен стратегічно використовувати ці сильні сторони, допомагаючи партнерам взаємно доповнювати та підсилювати один одного, створюючи на сцені цілісний, незабутній та емоційно насичений художній образ, який буде вигідно відрізняти їх від інших [4].

На четвертому рівні одним з надзвичайно важливих аспектів є чітке та ефективне визначення й розвиток ролей у парі. Хоча в латиноамериканських танцях обидва партнери є активними та значущими фігурами, що виконують свої унікальні партії, традиційно існує лідерська роль (зазвичай її виконує чоловік) та роль послідовника (жінка) [3]. Індивідуальний підхід передбачає цілеспрямований розвиток як лідерських якостей, що включають ініціативність, чіткість ведення, здатність приймати швидкі рішення та відповідальність за направлення руху, так і здатності до чуйного, інтуїтивного слідування, що вимагає уваги, адаптивності, відчуття партнера та вміння «читати» його рухи та наміри. Це здійснюється з урахуванням індивідуальних схильностей та природних здібностей кожного. Такий підхід сприяє формуванню взаємної довіри та передбачуваності рухів, що є критично важливим для бездоганного виконання складних хореографічних композицій та імпровізації на паркеті. Це дозволяє парі рухатися як єдине ціле, навіть у моменти непередбачених обставин або змін у музиці [3].

**Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку.** Отже, на основі всього вищевикладеного, можемо зробити висновок, що застосування індивідуального підходу до роботи в парі при вивченні танців латиноамериканської програми в клубах з танцювального спорту є не просто доповненням до стандартних методик, а абсолютно необхідним, фундаментальним елементом успішної, стабільної та довготривалої підготовки спортсменів. Цей підхід дозволяє не тільки

максимально повно розкрити прихований потенціал кожного танцюриста, враховуючи його унікальні фізичні, психологічні та технічні особливості, але й сформувати надзвичайно гармонійний, ефективний та конкурентоспроможний танцювальний дует, який здатен досягати найвищих спортивних й художніх результатів на національному та міжнародному рівнях, демонструючи високу технічну майстерність та артистизм.

Глибока індивідуалізація процесу навчання, що охоплює комплекс фізичних, психологічних, технічних та музичних аспектів, сприяє не тільки значному покращенню виконавської майстерності та артистизму, а й формуванню стабільних, міцних та довірчих взаємин у парі, що є основою для їхнього спільного успіху й творчого зростання.

Перспективи подальших наукових розвідок у цьому напрямку включають, зокрема, розробку та емпіричну апробацію конкретних, методик та інноваційних тренувальних комплексів, які базуватимуться на принципах індивідуального підходу та будуть адаптовані до специфіки латиноамериканської програми. Важливим етапом є проведення емпіричних досліджень з метою об'єктивної оцінки ефективності таких методик у реальних умовах функціонування сучасних танцювальних клубів. Критично важливим також є дослідження впливу спеціалізованих психологічних тренінгів, спрямованих на розвиток емоційного інтелекту, комунікативних навичок та навичок конструктивного вирішення конфліктів, на покращення взаємодії та синергії в танцювальних парах.

Також, перспективним напрямком є вивчення та впровадження сучасних технологій, таких як високоточний відеоаналіз з використанням елементів штучного інтелекту, біометричні дані (моніторинг пульсу, руху очей, м'язової активності), системи віртуальної та доповненої реальності для більш точної та об'єктивної оцінки індивідуальних особливостей танцюристів та моніторингу їхнього прогресу, що дозволить здійснювати ще більш тонку та цілеспрямовану корекцію тренувального процесу, максимізуючи його ефективність.

#### СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Бойко О. В. Фізична підготовка спортсменів-танцюристів: теоретико-методичні основи. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка*. 2018. Вип. 153. С. 13–17.
2. Бойко О. Сутність взаємодії партнерів у спортивних бальних танцях. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 3. С. 202–206.
3. Гришук Л. А. Педагогічні умови ефективної підготовки танцювальних пар у дитячо-юнацьких спортивних школах. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. 2020. Вип. 10(130). С. 27–31.
4. Дутчак М. В. Розвиток координаційних здібностей у танцюристів латиноамериканської програми. *Молодий вчений*. 2021. № 2 (90). С. 136–139.

5. Єршова О. С. Формування виконавської майстерності в танцювальному спорті засобами хореографічної підготовки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. Вип. 67. С. 119–124.

6. Когут І. А. Психофізіологічні основи спортивного танцю та адаптація тренувальних програм. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2020. № 1. С. 27–31.

7. Мельниченко Ю. В. Методики спеціальної фізичної підготовки в танцювальному спорті: огляд сучасних підходів. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2022. № 1 (17). С. 119–123.

8. Спінул, І. В., Спінул, О. М. (2021). Теоретико-методологічні основи підготовки майбутніх фахівців сучасних бальних танців. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. (195). 128–133.

9. Спесивих О. Детермінанти успішності пар у спортивному танці. *Молодіжний науковий вісник. Серія: Фізичне виховання і спорт*. 2012. Вип. 7. С. 119–121.

#### REFERENCES

1. Boyko, O. V. (2018). Fizychna pidhotovka sport-smeniv-tantsyurystiv: teoretyko-metodychni osnovy [Physical training of athletes-dancers: theoretical and methodological foundations.]. Chernihiv. Vyp. 153. S. 13–17. [in Ukrainian]

2. Boyko, O. (2019). Sutnist' vzayemodiyi partneriv u sportyvnykh bal'nykh tantsyakh [The essence of partner interaction in sports ballroom dancing]. Kyiv. № 3. S. 202–206. [in Ukrainian]

3. Hryshchuk, L. A. (2020). Pedahohichni umovy efektyvnoyi pidhotovky tantsyval'nykh par u dytyachyynats'kykh sportyvnykh shkolakh [Pedagogical conditions for effective training of dance couples in children's and youth sports schools]. Kyiv. Vyp. 10(130). S. 27–31. [in Ukrainian]

4. Dutchak, M. V. (2021). Rozvytok koordynatsiynykh zdibnostey u tantsyurystiv latynoamerykans'koyi prohramy [Development of coordination abilities in dancers of the Latin American program]. Kyiv. № 2 (90). S. 136–139. [in Ukrainian]

5. Yershova, O. S. (2019). Formuvannya vykonavs'koyi maysternosti v tantsyval'nomu sporti zasobamy khoreohrafichnoyi pidhotovky [Formation of performing skills in dance sports by means of choreographic training]. Kyiv. Vyp. 67. S. 119–124. [in Ukrainian]

6. Kohut, I. A. (2020). Pshykhofiziologichni osnovy sportyvnoho tantsyu ta adaptatsiya trenuvальnykh prohram [Psychophysiological foundations of sports dance and adaptation of training programs]. Kyiv. № 1. S. 27–31. [in Ukrainian]

7. Mel'nichenko, YU. V. (2022). Metodyky spetsial'noyi fizychnoyi pidhotovky v tantsyval'nomu sporti: ohlyad suchasnykh pidkhodiv [Methods of special physical training in dance sports: a review of modern approaches]. Kyiv. № 1 (17). С. 119–123. [in Ukrainian]

8. Spinul, I. V., Spinul, O. M. (2021). Teoretyko-metodologichni osnovy pidhotovky maybutnikh fakhivtsiv suchasnykh bal'nykh tantsiv [Theoretical and methodological foundations of training future specialists in modern ballroom dancing]. Kyiv. (195). 128–133. [in Ukrainian]

9. Spesivyykh, O. (2012). Determinanty uspihnosti par u sportyvnomu tantsi [Determinants of couples' success in sport dance]. Kyiv. Vyp. 7. S. 119–121. [in Ukrainian]

#### ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

**СПІНУЛ Ігор** – заслужений працівник культури України, доцент кафедри мистецтв Центрально-українського державного університету імені Володимира Винниченка.

**Наукові інтереси:** професійна підготовка майбутніх фахівців в галузі перформативних мистецтв.

**СПІНУЛ Олена** – заслужений працівник культури України, старший викладач кафедри мистецтв Центральноукраїнського університету імені Володимира Винниченка.

**Наукові інтереси:** професійна підготовка майбутніх фахівців в галузі перформативних мистецтв.

#### INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

**SPINUL Ihor** – honored cultural worker of Ukraine, associate professor of the Department of Art of the Central Ukrainian Volodymyr Vinnichenko State University.

**Scientific interests:** professional training of future specialists in the field of choreographic art.

**SPINUL Helen** – Honored Worker of Culture of Ukraine, Senior Lecturer of the Department of Art Education of the Central Ukrainian Volodymyr Vinnichenko State University.

**Scientific interests:** professional training of future specialists in the field of choreographic art.

Стаття надійшла до редакції 18.10.2025 р.

Стаття прийнята до друку 25.10.2025 р.

УДК: 378.015.31.041:37.011.3-052

DOI: 10.36550/2415-7988-2025-1-221-421-425

**ШЕВЧЕНКО Ольга** –

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної культури та медико-біологічних дисциплін

Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9493-348X>

e-mail: [gimnast.olga@gmail.com](mailto:gimnast.olga@gmail.com)

### ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАСОБАМИ СПОРТИВНИХ СВЯТ І ВИДОВИЩ

Стаття присвячена проблемі формування педагогічної творчості у здобувачів освіти закладів вищої освіти. Проведений аналіз джерел довів, що одним з основних завдань закладу вищої освіти є формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах. З'ясовано, що зміст педагогічної творчості майбутнього вчителя фізичної культури полягає у створенні сприятливих психолого-педагогічних умов для розвитку потенційних можливостей кожного учня в освітньому процесі. Доведено, що саме під час вивчення освітнього компоненту «Теорія і методика організації спортивних свят і видовищ» може бути реалізовано завдання